

Bielsko-Biała, 10.02.2025

DYREKTOR
INTERDYSCYPLINARNEJ SZKOŁY DOKTORSKIEJ
UNIwersYTETU BIELSKO-BIALSKIEGO

**Propozycja tematu badawczego realizowanego
w ISD UBB**

Pracownik naukowo-badawczy/Zespół badawczy:

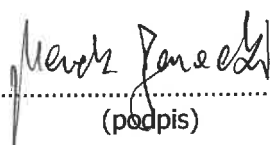
- Imię i nazwisko: prof. dr hab. Marek Bernacki (kontakt: mbernacki@ubb.edu.pl)

Tytuł i zakres tematu badawczego:

W kręgu krajowej i zagranicznej recepcji twórczości Czesława Miłosza

Proponowany temat pracy badawczej w dyscyplinie¹:

☐ literaturoznawstwo

.....
(podpis)

¹ Podać właściwą dyscyplinę naukową, w której Uniwersytet Bielsko-Bialski ma prawa doktoryzowania.

Szczegółowy opis projektu badawczego (maksymalnie 4 strony):

1. Doświadczenie naukowe promotora (uczestnictwo w zespole badawczym, publikacje, udział w projektach, itp.):

Jestem filologiem polskim, literaturoznawcą wywodzącym się z krakowskiej szkoły hermeneutyczno-fenomenologicznej interpretacji tekstu literackiego (moimi mistrzami byli wybitni literaturoznawcy związani z Uniwersytetem Jagiellońskim w Krakowie, m.in. prof. Jan Błoński, prof. Marian Stala, prof. Jerzy Jarzębski). Od ponad trzydziestu lat zajmuję się badaniem twórczości literackiej Czesława Miłosza. W tym czasie opublikowałem kilkadziesiąt artykułów i kilka książek o tematyce miłoszologicznej, brałem też udział w ogólnopolskich i międzynarodowych konferencjach poświęconych dziełu autora *Ziemi Ulro*. W ATH zorganizowałem w roku 2015 dużą konferencję międzynarodową pt. „Dyskursy Miłosza. Dyskursy o Miłoszu”, której plonem były dwie publikacje: tematyczny numer czasopisma naukowego „Świat i Słowo” 2 (25) 2015 (*Po miłoszologii?*) oraz praca zbiorowa pod moją redakcją *Dyskursy Miłosza* (Bielsko-Biała 2016). W roku 2019 w prestiżowym wydawnictwie krakowskim UNIVERSITAS ukazała się w serii „Modernizm w Polsce” moja książka autorska *Tropienie Miłosza. Hermeneutyczna „bio-grafia” Poety*. W roku 2020 w Wydawnictwie Naukowym ATH opublikowana została pod moją redakcją naukową praca zbiorowa *Peryferie Miłosza. Nieznane konteksty, glosy, nowe rozpoznania* – efekt rocznego projektu wydawniczego realizowanego w ramach zadania badawczego we współpracy z Ośrodkiem Badań nad Twórczością Czesława Miłosza Uniwersytetu Jagiellońskiego. Wymienione publikacje dostępne są w zbiorach Biblioteki Uniwersytetu Bielsko-Bialskiego oraz Książnicy Beskidzkiej w Bielsku-Białej. Można je także przeczytać w otwartym dostępie w zbiorach Śląskiej Biblioteki Cyfrowej. Obecnie rozpoczynam prace nad nową monografią pt. *Miłosz a kwestia żydowska*, której publikację zaplanowałem wstępnie na rok 2026.

2. Informacje o zapleczu badawczym do realizacji projektu:

Zasoby Biblioteki UBB. Także biblioteka prywatna (jako miłoszolog gromadzę na bieżąco najważniejsze opracowania poświęcone twórczości Czesława Miłosza, które mogę udostępniać przyszłemu doktorantowi). Mogę też zorganizować prywatne konwersatoria lub seminaria ze znanymi miłoszologami (a prywatnie moimi znajomymi lub przyjaciółmi), np. prof. Aleksandrem Fiutem, prof. Marianem Stalą, prof. Andrzejem Franaszkiem, prof. Jarosławem Ławskim, prof. Zofią Zarębianką, prof. Joanną Zach, prof. Zbigniewem Kaźmierczykiem czy Agnieszką Kosińską – sekretarką Czesława Miłosza oraz autorką kilku ważnych książek poświęconych Nobliście). Te spotkania mogą zaowocować nawiązaniem dalszych kontaktów naukowych czy współpracą w ramach grantów i projektów badawczych, o które łatwiej na takich uczelniach, jak UJ czy UŚ.

3. Możliwości mobilności międzynarodowej dla doktoranta:

Od wielu lat współpracuję z prof. Jarosławem Ławskim z Uniwersytetu w Białymstoku, który ma bardzo dobre relacje z uczonymi litewskimi (Wilno, Kowno), białoruskimi (Grodno) i ukraińskimi (Odessa), zajmującymi się badaniem twórczości Czesława Miłosza. Przyszłego doktoranta mogę skontaktować także z czeskimi miłoszologami z Ostrawy i Brna. Trzy lata temu nawiązałem także kontakt z hinduskimi badaczami poezji autora *Traktatu moralnego* (Uniwersytet w Kerali). Możliwa jest wymiana międzynarodowa w ramach programu Erasmus +.

4. Możliwości zatrudnienia doktoranta w grantach badawczych lub zleceniach dla przemysłu, realizacji tematu w zespołach badawczych:

Istnieje możliwość współpracy z większymi ośrodkami uniwersyteckimi, np. Ośrodkiem Badań nad Twórczością Czesława Miłosza Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie (kierownikiem Ośrodka jest prof. Joanna Zach). Przyszłego doktoranta mogę polecić także uwadze Krzysztofa Czyżewskiego, dyrektora Ośrodka „Pogranicze – sztuk, kultur i narodów” w Sejnach i Krasnogrudzie, gdzie mieści się (w odnowionym dworze Miłosza) Międzynarodowe Centrum Dialogu im. Czesława Miłosza.

5. Możliwości prowadzenia badań w ramach międzynarodowych zespołów naukowo-badawczych:

Istnieje możliwość współpracy z większymi ośrodkami uniwersyteckimi, np. Ośrodkiem Badań Wschód-Zachód Wydział Filologiczny na Uniwersytecie w Białymstoku (prof. Jarosław Ławski) lub poprzez Ośrodek Pogranicze Krzysztofa Czyżewskiego. Można też wystąpić o grant w ramach NCN czy NPRH realizowany przez

Zespół badawczy „Krajowa i zagraniczna recepcja twórczości Czesława Miłosza” działający w obrębie dyscypliny naukowej literaturoznawstwo w UBB, którego jestem przewodniczącym. Ponadto od dwóch lat współpracuję z amerykańskim periodykiem literaturoznawczym „The Polish Review” [100 pkt. na liście MNiSW], na łamach którego przyszły doktorant mógłby publikować artykuły w języku angielskim, nawiązując kontakt z zagranicznymi literaturoznawcami. Naukowa aktywność doktoranta może być rozwijana także w ramach powołanego do istnienia w marcu 2024 roku Doktorancko-Studenckiego Koła Naukowego Literaturoznawców, którego jestem opiekunem.

6. Wymagania jakich oczekuje od kandydata promotor w tym podanie warunków i możliwości zaangażowania się w działalność uczelni w czasie realizacji pracy i po ukończeniu ISD:

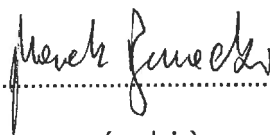
Kandydat powinien posiadać dobre rozeznanie w literaturze polskiej i światowej XX i XXI wieku oraz zamiłowanie do dyskursu teoretycznoliterackiego oraz filozoficzno-teologicznego niezbędnego przy badaniu twórczości Czesława Miłosza. Powinien też dobrze posługiwać się językiem angielskim, by czytać opracowania miłoszologiczne wydane za granicą. Przede wszystkim jednak powinien biegle orientować się w rozległym dziele autora *Doliny Issy* i mieć świadomość wielowątkowości, polifoniczności oraz wieloznaczności tego dzieła. Ważną cechą doktoranta powinna być kreatywność w prowadzeniu badań i dobre przygotowanie metodologiczne z zakresu teorii literaturoznawczych, z naciskiem położonym na strukturalno-formalną analizę dzieła literackiego oraz fenomenologiczno-hermeneutyczną interpretację utworów literackich.

Jako promotor nie narzucam jakiegś ostatecznej wizji ani metody pisania rozprawy doktorskiej, a formuła zawarta w podanym powyżej temacie: *W kręgu krajowej i zagranicznej recepcji twórczości Czesława Miłosza* – jest szeroka i otwarta na różne możliwe ujęcia tematu (mile widziane oryginalne propozycje tematów rozprawy doktorskiej składane przez kandydata oraz nowatorskie ujęcia metodologiczne pomocne w nowych odczytaniach twórczości noblisty). Przyszły doktorant/doktorantka powinien/powinna być czynnym członkiem Doktorancko-Studenckiego Koła Naukowego Literaturoznawców, którego jestem opiekunem. Mógłby także prowadzić wybrane zajęcia na kierunku filologia polska lub filologia angielska w ramach „stażu doktoranckiego”. Oczekiwałbym także od niego/niej popularyzowania wiedzy o dziele Czesława Miłosza w środowisku lokalnym (np. wykłady dla uczniów szkół średnich, publikacja artykułów popularnonaukowych w kwartalniku „Relacje-Interpretacje” lub „Kalendarzu Beskidzkim”).

7. Tematy innych prac doktorskich, w których wnioskujący jest aktualnie promotorem lub opiekunem pracy:

a/ Promotor główny w Interdyscyplinarnej Szkole Doktorskiej UBB – **rozprawa doktorska mgra Krzysztofa Babickiego**: *Czesław Miłosz jako bohater utworów literackich. Na wybranych przykładach*. (promotorka pomocnicza: dr Angelika Matuszek).
Przewidywany termin obrony doktorskiej: przełom wrzesień-październik 2025.

b/ Promotor główny w Interdyscyplinarnej Szkole Doktorskiej UBB – **rozprawa doktorska mgr Anny Bergiel**: *Muzyczne motywy i konteksty poezji Czesława Miłosza*. (promotorka pomocnicza: dr Anna Tenczyńska, UW).
Przewidywany termin obrony doktorskiej: październik-listopad 2025.

.....
(podpis)

